

UŽSIENIO KALBA (ANGLŲ)

Vertinimo instrukcija
(pagrindinė sesija)

2018 m. valstybinio brandos egzamino užduoties vertinimo instrukcija

I. LISTENING PAPER (25 points)

Part 1 (Total 10 points, 1 point per item)

1. A
2. B
3. B
4. C
5. B
6. C
7. A
8. C
9. C
10. A

Part 2 (Total 4 points, 1 point per item)

11. B
12. C
13. C
14. A

Part 3 (Total 5 points, 1 point per item)

15. F
16. G
17. C
18. D
19. B

Part 4 (Total 6 points, 1 point per item)

- Spausdintinėmis raidėmis parašyti atsakymai priimtini.

20. change
21. settlements
22. stretches
23. sustainable
24. exchange
25. locally

II. READING PAPER (25 points)**Part 1** (Total 4 points, 1 point per item)

- 26. C
- 27. D
- 28. B
- 29. F

Part 2 (Total 6 points, 1 point per item)

- 30. put
- 31. empty
- 32. heavy
- 33. similar
- 34. visitors
- 35. defend

Part 3 (Total 7 points, 1 point per item)

- 36. I
- 37. H
- 38. E
- 39. G
- 40. F
- 41. C
- 42. D

Part 4 (Total 8 points, 1 point per item)

- 43. accessible
- 44. benefit(t)ed
- 45. cultural
- 46. exploring
- 47. creativity / self-expression
- 48. shifts
- 49. choices
- 50. borrow

III. WRITING PAPER (25 points)**E-mail (10 points)**

STREET MUSIC DAY

Originally started in Vilnius back in 2007,
this celebration of music has since spread
abroad and throughout the European Union.

MAY 19, 2018

VOLUNTEERS NEEDED!
Have fun and help by

- ◆ giving directions and maps
- ◆ helping street musicians
- ◆ picking up litter and recycling
- ◆ taking photos and filming
- ◆ welcoming foreign guests

Apply by email: applications@volunteering.com

You want to become a volunteer* for Street Music Day 2018.

Write an application email to Ms Griffin, who is coordinating the event and

- choose the task that you would like to do;
- explain why you would be good at this task (give at least two reasons); and
- describe what you hope to learn from volunteering.

* A volunteer is a person who offers to help and is not paid

Turinys:

- Visa užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos / situacijos.
- Laiške kandidatas (-ė) turėjo pateikti vieną savanorystės veiklą; nurodyti dvi priežastis, kodėl jis / ji tinkamas šiai veiklai; paaiškinti, ko galima išmokti savanoriaujant.

Struktūra:

- Tinkamai įformintas laiškas turi turėti laiško baigiamąjį sakinį (angl. *closing statement*, e. g. *I can't wait to hear from you*) ir atsisveikinimo frazę (angl. *signing off*, e. g. *Yours*).

Elektroninio laiško vertinimo skalė (10 taškų)**PRITAIKYTA 2018 m. UŽDUOČIAI**

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	4	- Tinkamai realizuotos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos: Laisvai ir išsamiai perteikiama informacija, pasakojama ar apibūdinama. - Mintys rišlios (koherentiškos).
	3	- Dauguma komunikacinių intencijų realizuotos sėkmingai: - Informacija dažniausiai perteikiama tiesmukai ir paprastai. - Mintys gana rišlios.
	2	- Dauguma komunikacinių intencijų realizuotos, bet ne visada sėkmingai: Informacija perteikiama gana apibendrintai, dažnai nepakanka detalių, todėl ją galima įvairiai interpretuoti. - Kai kurios mintys nerišlios.
	1	- Komunikacinės intencijos realizuotos tik iš dalies. Pasitaiko esminių nukrypimų nuo temos. - Pasitaiko paminėtų, bet neišplėtotų intencijų. - Mintis gali būti sunku suprasti dėl nepakankamo rišlumo.
	0	- Užduoties tikslas nepasiektas. - Komunikacinės intencijos iš esmės nerealizuotos. - Minčių raiška netiksli ar nepakankama, mintys nerišlios.
	Teksto struktūra. Forma	3
2		- Beveik visas turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai jungiami į grandininę seką. - Kai kur skirstymas į pastraipas netinkamas. Gali pasitaikyti įforminimo trūkumų.
1		- Turinys išdėstytas nenuosekliai.

Kriterijai	Taškai	Aptartys
		- Teksto siejimo žodžių vartojama per daug arba per mažai, gali būti klystama (teksto siejimo žodžiai vartojami netinkamai). - Skirstymas į pastraipas netinkamas, pasitaiko įforminimo trūkumų.
	0	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžiai vartojami mechaniškai, dažnai netinkamai ir (arba) išvis nevartojami. - Teksto struktūra ir įforminimas netinkami.
Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registas	3	- Žodyno mokama užtektinai, kad pavyktų pakankamai tiksliai perteikti informaciją ir savo mintis tiek konkrečiomis, tiek abstrakčiomis (pvz., kultūrinėmis) temomis. - Vartojamos tiek paprastos, tiek sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Pasitaiko klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Nuosekliai laikomasi užduotį atitinkančio registro.
	2	- Žodyno pakanka užduotyje nurodytiems dalykams perteikti bendrais bruožais, tačiau jo kartais trūksta detalėms apibūdinti. - Vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, bet pasitaiko ir viena kita sudėtingesnė struktūra ar retesnis žodis. - Pasitaiko klaidų vartojant tiek sudėtingesnes, tiek paprastesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Bandoma laikytis užduotį atitinkančio registro.
	1	- Žodynas ribotas, jo pakanka tik kai kuriems dalykams perteikti, bet pritrūksta detalėms. - Vartojamos tik paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Daroma daug įvairių klaidų, bet iš esmės mintis suprasti galima. - Registro nepaisoma.
	0	- Žodyną sudaro pavieniai pagrindiniai žodžiai ir frazės, jų nepakanka užduočiai atlikti. - Vartojamos tik paprastos struktūros ir bendros frazės, jos dažnai kartojasi. - Daroma daug klaidų, dėl kurių mintys beveik nesuprantamos. - Registro nepaisoma.
Iš viso taškų	10	

Laiške, jei teksto apimtis mažesnė negu 80 žodžių, t. y.:

79–75 ž. – taškai nenuimami;

74–57 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);

56–40 ž. – atimami 2 taškai;

mažiau negu 40 ž. – užduotis vertinama 0.

Essay (15 points)

Write an essay on the following topic:

Which has a more positive impact on academic achievement at school:
a student's self-motivation or a motivating teacher?

*In your essay, give at least **two arguments** to support your opinion.*

*You should write at least **180** words. Please count the number of words and write the word count in the space below the essay.*

Turinys:

- Visa užduotis atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos / situacijos.
- Rašinio įžangoje mokinys turi pateikti tezės teiginį (angl. thesis statement), kuris atsako į klausimą "Which has a more positive impact on academic achievement at school: a student's self-motivation or a motivating teacher?"
- Kandidato rašinyje turi būti paminėti ir aptarti trys esminiai aspektai ir sąsajos tarp jų: (1) positive impact, (2) academic achievement at school, (3) student's self-motivation or a motivating teacher.
- Dėstyje gali būti daugiau negu dvi pastraipos, bet visos turi būti tinkamai išplėtos.

- Kandidatai gali plėtoti rašinio temą aptardami kas labiau skatina įgyti aukštesnių akademinų pasiekimų: motyvuojantis mokytojas ar / ir besimokančiojo motyvacija.
- Išvadose kandidatas kitais žodžiais išreiškia savo nuomonę (angl. restatement of the thesis statement) ir apibendrina mintis.

Struktūra:

- Teksto rišlumas kuriamas ne tik sakinio pradžioje vartojant dažniausius jungtukus (firstly, secondly, to sum up ir pan.). Pastraipa gali prasidėti teiginiu, kuris vėliau sėkmingai plėtojamas vartojant teksto siejimo žodžius tarp sakinių. Teksto rišlumas kuriamas ne tik sakinio pradžioje vartojant dažniausius jungtukus (firstly, secondly, to sum up ir pan.). Pastraipa gali prasidėti teiginiu, kuris vėliau sėkmingai plėtojamas vartojant teksto siejimo žodžius tarp sakinių.

Rašinio / esė vertinimo skalė (15 taškai)
PRITAIKYTA 2018 M. UŽDUOČIAI

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	6	- Visas turinys atitinka temą. Į temą atsakoma išsamiai. - Mintys formuluojamos aiškiai, pakanka detalių. Pagrindinės mintys išplečiamos ir grindžiamos tinkamomis detalėmis bei pavyzdžiais.
	5	<i>Atliktis atitinka dalį 6 taškų aptarčių ir dalį 4 taškų aptarčių.</i>
	4	- Beveik visas turinys atitinka temą. Į temą atsakoma gana išsamiai. - Mintys beveik visada formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys dažniausiai išplečiamos ir grindžiamos detalėmis bei pavyzdžiais. Kai kurios detalės ar pavyzdžiai gali būti netinkami.
	3	<i>Atliktis atitinka dalį 4 taškų aptarčių ir dalį 2 taškų aptarčių.</i>
	2	- Didesnė dalis turinio atitinka temą, gali pasitaikyti nukrypimų nuo temos. - Mintys formuluojamos apibendrintai, kartais netiksliai, tačiau jos iš esmės yra suprantamos. Pasitaiko minties trūkių. Pagrindinės mintys gali būti painiojamos su jas pagrindžiančiomis detalėmis ar pavyzdžiais.
	1	- Mažesnė dalis turinio atitinka temą, esama ryškių nukrypimų nuo temos. - Mintys gali būti nerišlios. Detalės ir pavyzdžiai dažnai netinkami arba jų akivaizdžiai stokojama.
	0	- Visas turinys neatitinka temos arba mintys formuluojamos nesuprantamai, jos padrikos. - Detalės ir pavyzdžiai netinkami ar jų nėra.
Teksto struktūra	4	- Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. Visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Veiksmingai vartojami įvairūs teksto siejimo žodžiai ir aiškiai parodomas minčių sąsajos. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	3	- Turinys beveik visada dėstomas logiškai ir nuosekliai. Beveik visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Vartojama teksto siejimo žodžių, parodomas minčių sąsajos, bet ne visada veiksmingai. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	2	- Turinio loginė seka dažnai nenuosekli. Svarbiausios mintys ne visada tinkamai išryškinamos. - Pavieniai elementai dažniausiai jungiami į grandininę minčių seką, gali pasitaikyti ir nesusietų minčių. - Skirstymas į pastraipas suprantamas, bet ne visada tinkamas.
	1	- Turinys dėstomas gana padrikai, sunku išvelgti loginę seką ir pagrindinių minčių dėstymo nuoseklumą. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug, per mažai arba jie vartojami iš esmės klaidingai. - Skirstymas į pastraipas dažnai netinkamas arba tekstas nesuskirstytas į pastraipas.
	0	- Loginė teksto seka netinkama. - Teksto siejimo priemonės vartojamos netinkamai. - Tekstas į pastraipas nesuskirstytas arba tai daroma netinkamai.

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registas	5	<ul style="list-style-type: none"> - Bendrasis ir teminis žodynas platus, kalbinė raiška įvairi. Laisvai perfrazuojama siekiant išvengti kartojimosi. - Dažnai vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registas. - Pasitaiko atlikties klaidų ir riktų vartojant sudėtingesnes struktūras, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	4	<ul style="list-style-type: none"> - Bendrasis ir teminis žodynas gana platus. Kartais bandoma perfrazuoti siekiant išvengti pasikartojimo, bet gali pasitaikyti klaidų. - Vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registas. - Pasitaiko atlikties klaidų ir riktų, dažniausiai vartojant sudėtingesnes struktūras, kai kurios kartojasi, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	3	<ul style="list-style-type: none"> - Bendrasis ir teminis žodynas pakankamai platus, tačiau dėl žodyno spragų ne visuomet tiksliai išreiškiama mintis ar apibūdinama detalė. - Vyrauja kasdienė leksika, pasitaiko vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Pasitaiko nedidelių formulavimo klaidų, tačiau jos iš esmės nepažeidžia neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro vientisumo. - Daroma ne tik atlikties, bet ir kompetencijos klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras. Vartojant paprastas struktūras pasitaiko riktų. Daroma gana daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos netrukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
	2	<ul style="list-style-type: none"> - Žodyno pakanka, kad pavyktų paaiškinti svarbiausius dalykus. Dėl žodyno spragų gali nepavykti tiksliai išreikšti vienos kitos minties ar apibūdinti detalių. - Iš esmės apsiribojama dažniausia kasdiene leksika, vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, gali pasitaikyti vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Ne visada laikomasi neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro, pasitaiko kelių skirtingų registrų žodžių. - Daroma atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant tiek sudėtingas (jei jų yra), tiek paprastas struktūras. Daroma daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Dėl klaidų kartais gali būti sunku suprasti mintį.
	1	<ul style="list-style-type: none"> - Žodynas ribotas. Jo pakanka kai kuriems pagrindinėms asmeninėms mintims reikšti, tačiau dėl akivaizdžių žodyno spragų gali nepavykti apibūdinti detalių ir išreikšti kai kurių minčių. - Vyrauja paprastas kasdienis žodynas, bendros frazės bei paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Registro raiška nenuosekli arba nepakankama. Dažnai vartojami registro požiūriu atsitiktiniai žodžiai. - Daroma daug atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant paprastas leksines ir gramatines struktūras, taip pat daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos nuolat trukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
0	<ul style="list-style-type: none"> - Žodynas labai ribotas arba nepakankamas, norint įvertinti tekstą pagal šį kriterijų. - Žodyną sudaro paprasti dažniausi pavieniai žodžiai ir frazės. - Painiojama skirtingų registrų leksika, neatsižvelgiama į žodžių stilistinius ypatumus arba registas yra netinkamas. - Dėl labai dažnų atlikties ir kompetencijos klaidų sunku suprasti, kas norėta pasakyti. 	
Iš viso taškų	15	

Rašinyje, jei teksto apimtis mažesnė negu 180 žodžių, t. y.:

179–171 ž. – taškai nenuimami;

170–144 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);

143–117 ž. – atimami 2 taškai;

116–90 ž. – atimami 3 taškai;

mažiau negu 90 ž. – užduotis vertinama 0.

Pastaba vertinant rašymo testo užduotis:

- Pasikartojančios to paties tipo klaidos laikoma viena klaida.

Klaidų žymėjimo simboliai rašymo užduotyse

Kriterijus	Simbolis	Klaidų žymėjimo simbolių paaiškinimai
Turinys	rel	angl. <i>content (ir)relevance</i> , nukrypimai nuo turinio, užduoties neatitinkantis tekstas.
Teksto struktūra	org	angl. <i>organisation</i> , taip žymimos visos teksto siejimo priemonių vartojimo klaidos: netinkamas pastraipų skirstymas, kohezijos (teksto rišlumo) klaidos.
Registras	reg	angl. <i>register</i> , neleistini registro vientisumo pažeidimai.
Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklingumas	gr	angl. <i>grammatical error</i> , visos gramatinės klaidos: veiksmažodžių laikai, prielinksniai, artikkeliai, įvardžiai, veiksniotarinio derinimas, vienaskaitos / daugiskaitos klaida, žodžių tvarka, kalbos dalis, supinklinta gramatinė raiška ir t. t.
	voc.	angl. <i>lexical error</i> , visos leksinės klaidos: kolokacijos, žodžių reikšmės klaidos, frazinių veiksmažodžių klaidos, neteisingai vartojamas žodis, trūksta žodžio, nereikalingas žodis, supinklinta leksinė raiška ir pan.
Rašyba ir skyryba	sp	angl. <i>spelling</i> , rašybos klaidos ir <i>capitalisation</i> , didžiųjų raidžių rašymas, neteisingas apostrofo įrašymas (pvz. žodyje <i>can't n</i> ir <i>t</i> raidės sujungiamos).
	p	angl. <i>punctuation</i> , skyrybos klaidos.
	~	angl. <i>same mistake</i> , pasikartojančios klaidos.

KLAUSYMO TESTO TEKSTAI

Anglų pagrindinės sesijos užduotis KLAUSYMO TESTO TEKSTAI

Part 1. You will hear people speaking in five different situations. For questions 1–10, choose the correct answer, A, B or C. There is an example (0). You will hear each situation twice. You now have 1 minute to look at the questions.

EXAMPLE (ZERO)

Great Link Railway operates fast trains to Cambridge Station from London King's Cross station every few minutes throughout the day. The journey takes between fifty minutes and an hour and a half depending on the time of the day. Morning trains travel from an hour and twenty five minutes to an hour and a half. Evening trains travel from thirty minutes to fifty minutes.

ONE

Prices for letters and parcels depend on the destination, size and weight of the item. Additional services, for example, signed letter delivery will also affect the cost. International letter rates start at 97 pence, while signed rates begin at £5.70. The cost of sending a parcel with standard delivery within the UK starts from £2.80.

TWO

Student: Hello, I'm a first year university student and I'd like to see a campus doctor. Receptionist: Hello, you need to make an appointment. Or else, come and wait at the reception to see the doctor.

Student: Can I make an appointment now?

Receptionist: Sure. Is it an urgent problem?

Student: I've got an allergy and I have come out in a rash. I don't have a prescription for my usual pills with me. I cannot get them at the pharmacy.

Receptionist: Would you like to speak to the doctor? I'll put you through.

Student: Thank you, that would be great.

THREE

Most of England will have a dry and warm day with spells of sunshine on Tuesday. But overnight it will turn into occasional showers or longer spells of rain. Wednesday is expected to be an unsettled day across the country with showery rain moving east. Some heavy and thundery downpours are possible. However, drier conditions will develop across many areas during the evening.

FOUR

Our two annual charity festivals in summer and winter have very different characters. The two-week festival in summer features free alternative music concerts at different venues and opens with the visual music art exhibitions. Our winter festival involves all the family using their artistic potential in music, theatre and art workshops.

FIVE

I am usually suitably dressed and prepared for low temperatures outside. I can always find something to do. Libraries often have art or photography displays. Though I am not a reader I enjoy attending the events. A sports club is also a great way to spend time on a rainy day. Relaxing in a warm pool and watching raindrops falling is a great feeling. I like window-shopping on my way home.

Part 2. You will hear an interview with a flash mob expert. For questions 11–14, choose the correct answer, A, B or C. There is an example (0). You will hear the recording twice. You now have 30 seconds to look at the questions.

Interviewer: Flash mobs have become hugely popular. How do people arrange the time and place of an event?

A flash mob first appeared as a form of performance art with groups of people arranging to meet by using a combination of Internet texting and messaging. In fact, opportunities for groups of people to organize themselves, in the face-to-face and printed media world were very complicated. But, in the age of cell phones and web is much easier.

Interviewer: How do all those people join in the dance routine?

Well, people who agree to participate are trained by a few leading dancers to learn routines in advance. Then these people mix with the crowd that just happen to be around. When the signal is given they start their action, and those who just happen to be passing by just watch.

Interviewer: Can there be a flash mob without an actual movement?

One such example was a university reading flash mob. At precisely 12:10 in a huge hall a group of people opened their books and began to read. Everybody turned down their mobile phones and other devices and in complete silence famous quotations were projected on the screens around them. After exactly five minutes, everyone closed their books and went back to their offices and classrooms. It was to show that reading can take at least five minutes a day.

Interviewer: How do people generally react to flash mobs?

Well, there is some planned mystery about every event. It may be kept secret while being prepared, then it starts with some confusion in the crowd and some innocent viewers may be taken by surprise and even frightened at first. But then, in full swing, someone starts recording, everything appears online and is liked and shared by thousands.

Interviewer: Since you've been to many flash mobs which do you remember most?

My memory always goes back to when the World Trade Organization decided to hold a global board meeting in Seattle. We were young and came up with a plan of a carnival-protest. A giant dance party broke out, complete with marching bands, dancers, giant puppets and even Christmas carollers. With all the festivity and solidarity, we looked beautiful and human doing it. Our theme was "Another World Is Possible" and we were living it out.

Interviewer: Thank you very much for your time.

Part 3. You will hear some people express their opinion about national identity. For questions 15-19, match the extracts that you hear with statements A-G. There is one statement that you do not need to use. There is an example (0). You will hear the recording twice. You now have 30 seconds to look at the questions.

Example 0

Many people may think that Austrian people dress in traditional clothes, love classical music, enjoy delicious food, just like “Schnitzel”, and that they ski all the time. But I would prefer to describe Austrians as being environmentally friendly and kind to animals, and, as a matter of fact, the larger part of the country consists of natural parks.

Speaker 1

To call yourself French, I believe, means one of a few things: you were born and raised in France, and you're a citizen of France, but the most crucial factor is that you can speak French. Even if English is now spoken everywhere, French stay committed to keeping their language alive and well.

Speaker 2

What it means to be an American is more than just the place of birth or identification you can show. It's less about who you are than what you are about—how you live your life, how you contribute to this country. It is in the hearts of the people who, in their daily struggles and heartaches, in their joys and triumphs stay Americans.

Speaker 3

To the rest of the world Australians are those who are admired for the wicked sense of humour, and accent. But, perhaps, most importantly, they have a need to accept others, no matter what part of the world they come from. This is the nature of being Australian.

Speaker 4

Recently I had a Sunday dinner with a group of friends who live on a farm in Italy. Here are our thoughts about what it means to be Italian. They maintain close ties with relatives, and there is a certain pride in taking care of the property that was passed down by parents.

Speaker 5

What is it that makes people so proud to be Irish? It could be so many things: humour, generosity, strength in adversity, not to mention the beauty of the country itself. It is a feeling that resonates not just with people born and raised in Ireland, but also with those Irish who live all over the world and who are proud of their Irish background.

Part 4. You will hear a forecast for urban growth worldwide. For questions 20–25, complete the sentences. You may write one word only. Write the word exactly as you hear it. There is an example (0). You will hear the recording twice. You now have 1 minute to look at the questions.

It's easy to miss amid the day to day headlines of global economy but there is a less noticeable kind of social change underway. It is fast altering both the face of the planet and the way that human beings live. For the first time in human history, most of us live in urban settlements. Cities expand and, perhaps, our most serious concern should be how they expand out into the world's most prized agricultural stretches. Urban and rural populations rely heavily on each other. As long as cities exist, they will need resources from the country such as clean air, water, food, forest products and minerals. The sustainable future of the new urban world may well depend upon what cities can offer for the rural people in exchange for useable resources. If well managed, cities may offer important opportunities for economic development and for expanding access to basic services, including health care and education, for large numbers of people in the country. Cities must depend on the resources locally. Cities cannot stand alone; natural resources can.